

УДК 69:624:658.32:614.8

Вовницький М. К., група ЦБ-22ст, факультет цивільної інженерії та екології
Науковий керівник: **Мацук З. М.**, к.т.н., доц., кафедри ОПЦТБ,

Український державний університет науки і технологій
ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

ОБ'ЄКТ БУДІВНИЦТВА. ТЕРМІНОЛОГІЯ, СУПЕРЕЧНОСТІ, РИЗИКИ

Будівництво як явище починається з появи об'єкта будівництва. Власне, навколо нього розгортається діяльність усіх причетних юридичних і фізичних осіб: замовників, підрядників, технічного і авторського нагляду, експертів, виконробів та органів архітектурно-будівельного контролю. Але насамперед потрібно відповісти на базове питання: що саме є об'єктом будівництва?

Згідно зі статтею 4 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» [1], об'єктами будівництва є: будинки, будівлі, споруди будь-якого призначення, їх комплекси та частини, лінійні об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури (крім трубопроводів внутрішньогосподарських меліоративних систем). Це визначення на перший погляд виглядає зрозумілим, але в ньому закладено низку термінологічних неоднозначностей, насамперед – у вживанні тріади «будинок, будівля, споруда».

Відповідно до ДБН А.2.2-3:2014 (Змін. 1,2) [2]:

Споруда - штучно створений об'ємний, площинний або лінійний об'єкт, що має природні або штучні просторові межі, встановлений стаціонарно (нерухомо) відносно землі та призначений для досягнення певних цілей.

Будівля - штучно створений об'ємний об'єкт, що складається з несучих та огорожувальних або сполучених (несучоогорожувальних) конструкцій, які утворюють наземні, надземні або підземні приміщення, призначені для життєдіяльності людей та виробництва продукції.

Будинок - різновид будівлі, яка призначена, як правило, для проживання та обслуговування людей.

Звідси випливає слушне питання: навіщо множити сутності без потреби, якщо всі вони є різновидами споруд? Логічно вживати єдиний термін «споруда», як універсальний маркер для всіх об'єктів будівництва, або взагалі по іншому стандартизувати цю термінологію.

З урахуванням викладеного, об'єкт будівництва може існувати у трьох формах: окрема споруда - з власною проектною документацією; комплекс - сукупність споруд, що об'єднані єдиною проектною документацією; частина споруди - наприклад, секція, поверх, або технічний блок.

Плутанина термінів виникає у зв'язку з нормою статті 32 того ж Закону [1], де вводиться поняття "клас наслідків (відповідальності)" - не для об'єкта будівництва, а для окремої споруди або її частини, в супереч [3].

Звісно лише проектна документація визначає форму об'єкта, а форма, в свою чергу, визначає рамки відповідальності учасників будівництва.

У разі, коли проект виготовлений на одну споруду, терміни «об'єкт» і «об'єкт будівництва» збігаються. Але коли проект стосується комплексу споруд, кожна з них - це окремий об'єкт, і кожен повинен мати свій клас наслідків. Отже, говорити про «клас наслідків об'єкта будівництва» у значенні комплексу є методологічною і нормативною помилкою.

Виникає питання щодо узгодженості технологічних норм, якими керується технічний нагляд? Традиційно технічний нагляд повинен забезпечити відповідність будівництва проектній документації, розробленій згідно з ДБН та вихідними даними. Часто додають фразу "та будівельним нормам і стандартам". Але ці "норми і стандарти" є вже в самому проекті.

Тож для замовника і підрядника керівним документом є проект, а не ДБН у чистому вигляді. Одже, якщо проект містить помилки, виправляти їх доведеться проектувальнику (авторському нагляду), а також експертним організаціям, які робили цьому проекту експертизу і затвердили його.

В загальному випадку, невизначеність або суперечності в термінології між Законами і ДБН [2,3,4] завжди, рано чи пізно, призводять до нерозуміння обов'язків та відповідальності між учасниками будівельного процесу, що, в свою чергу, може спричинити недотримання норм безпеки, охорони праці та підвищити ризик нещасних випадків.

Таким чином, юридична і методологічна точність термінології в містобудівному законодавстві не є формальністю. Вона є критичним чинником забезпечення ефективної системи управління охороною праці на будівництві. Лише узгодженість між проектною документацією, ДБН та реальним об'єктом будівництва дозволяє правильно розподілити відповідальність, уникнути прогалин у надгляді, зменшити виробничі ризики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України Про регулювання містобудівної діяльності : [№ 3038-VI від 17.02.2011, із змінами] // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 34. – Ст. 343.
2. ДБН А.2.2-3:2014. Склад та зміст проектної документації на будівництво. – Чинний від 2015-07-01. – Київ : Мінрегіонбуд України, 2014. – 60 с.
3. ДСТУ 8855:2019. Визначення класу наслідків (відповідальності). – Чинний від 2019-12-01. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2019. – 17 с.
4. ДБН А.3.2-2:2009. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. – Чинний від 2012-04-01. – Київ : Мінрегіонбуд України, 2010. – 112 с.